

# RODERICH BENEDIX

KYÖKISSÄ:

HUVINÄYTELMÄ 1:SSÄ

NÄYTÖKSESSÄ

Roderich Benedix

**Kyökissä: Huvinäytelmä  
1:ssä näytöksessä**

«Public Domain»

**Benedix R.**

Kyökissä: Huvinäytelmä 1:ssä näytöksessä / R. Benedix — «Public Domain»,

# Содержание

KYÖKISSÄ	5
Конец ознакомительного фрагмента.	11

# Kyökissä: Huvinäytelmä 1:ssä näytöksessä

## KYÖKISSÄ

### JÄSENET:

Alfons, lakeija |  
Kristiina, keittäjä |  
Rosamunda, kamarineiti |  
Grönlund, kuski | Eräässä rikkaassa talossa.  
Juho, tallirenki |  
Hanna, kyökkipiika |  
Antti.  
Maija-Liisa, maitokuski.  
Sanomalehtipoikia.

(Tapaus on Helsingissä tämän vuosisadan tällä vuosikymmenellä.)

Näyttämö: Kyökki. Peräovi. Oikealla ja vasemmalla ovi. Vasemmalla rautatakka eli hella. Tulisijalla kattila, jossa on kiehuva vettä. Pöytiä, tuolia. Keitto-astioita seinillä.

### 1: nen kohta

Hanna. Juho.

HANNA (häärää takan edessä kahvipannun kanssa, hyräilee itsekseen jotakin laulusäveltä.)

JUHO (astuu peräovesta sisään). Brrr, kuinka siellä on kylmä. Onko sulla kahvi valmiina, Hanna?

HANNA. Niinkö sinä sanoit "hyvää päivää?"

JUHO (hennosti). Se sanotaan sitten, Hannaseni. Kun on näin kylmä, ei voi kunnollisesti tehdä hyvää päivääkään.

HANNA (on kaatanut kuppiin kahvia ja tuopi Juholle). Tuoss' on kahvitratti!

JUHO (juopi halukkaasti). Oivallista sentään saada kahvia näin joka aamu. Moista ei ennen pistoovattu maalla ollessani. Helsingin isännät ovat kuitenkin Helsingin isäntiä.

HANNA (mukeasti.) Voi noita miehiä!

JUHO. No, mikä nyt on?

HANNA. Niin – mikä on! Et ole tietävinänsikään miten olit ennen hento ja lempeä täynnä. Silloin et olisi ensiksi kysynyt kahvia. Silloin olit lemmekäs kuin rakastajat teaterissa! Mutta nyt, kun kerta olen luvannut ruveta vaimoksesi, nyt on lempi ja hempeys loppunut. Mitäs tästä tulee, kun kerran miehenäni olet?

JUHO (asettaa juotuaan kupin pöydälle). Ah, kuinka tämä lämmittää; nyt on oikein hyvä olla. – Hanna tyttöseni, älä puhu joutavia nyt! Katsos, kun varhain aamusella täytyy syöttää hevoset, puhdistaa vaunut, survoa silppuja, kantaa vettä, niin rupee partaakin palelemaan, ja sekä ruumis että sielu käypi kauhean kylmäksi, – vasta kahvikuppi jälleen kaikki jäntereet sulattaa ja mies tulee entiselleen. No, kas niin, nyt olen entiselläni, ja nyt hyvää huomenta muiskuineen päivineen!

HANNA (ivallisesti). Vai todellakin!

JUHO. Tule, käpyseni, suudeltavakseni!

HANNA (kieltäytyen), Ole huoleti!

JUHO. Älä ole tyhmä nyt, tyttöseni.

HANNA. Ole panematta parastasi! – Tahdotko kupillisen kahvia vielä?

JUHO. Tahdon, mutta myöskin muiskun.

HANNA. Jos olisit tahtonut sitä ennen kahvia, niin olisit saanut; – perästäpäin ei anneta.

JUHO. No, mutta Hanna! Tämä on varsin arveluttavaa.

HANNA. Mikä?

JUHO. Sinä olet konstikas.

HANNA. Kuinka niin? (kaataa hänelle pannusta kahvia kuppiin, jota hän pitää kädessään.)

JUHO. Nyt, kun vielä olemme kihloissa, on se tavallaan hupaistakin; torataan ja kiukutaan tuon tuostakin hieman, ja sitte maistaa sovinto sitä makeammalta. Mutta kun kerran olemme mies ja vaimo —

HANNA. No, mitä sitten?

JUHO. Hm, hm, näet, jos olisin miehesi, niin en enää oikein kärsisi muikeuttasi!

HANNA. Hoo? Vai niin! Siinäpä oivallinen lohdutus mulle tulevaisuudeksi! Varmaankin aprikoitset nyt vaan miten silloin voisit minua paraiten kurittaa.

JUHO (nauraen). No, no, mikä nyt pistääkin päähäsi? Täytyyhän sitä ajatella tulevaisuuttakin! No, annappas suudelma nyt!

HANNA. Nyt en ensinkään anna! Jos et vastaisuudessa ai'o kärsiä muikeuttani, niin täytyy mun sitä nauttia, kun en vielä ole vaimonasi!

JUHO. Anna muisku!

HANNA. En!

JUHO. Älä ole joutava!

HANNA. Tän' aamuna ei!

JUHO. Ajattelenhan aina ihan hyvää vaan, kun tuolla lailla kuvailen tulevaisuuttamme.

HANNA. Hoo-o!

JUHO. Katsos, Hanna, tiedäthän että olen harras hevosmies. Kun saamme kokoon kolmen tai neljän hevosen hinnan, ostetaan hevoset heti. – Ja koko Helsinki on ajava entisen Talli-Jussin hevosilla. Ajurin virka tässä kaupungissa kannattaa, sen tiedän. Sillä olenhan ollut ajurin renki, ennenkuin tähän taloon tulin. Ja näppärä isvossikka kyllä paikkansa pitää. Mitäs sitten isvossikan isäntä. Neljä hevosta meillä olla pitää. Issikkarenki otetaan tietysti ja aika kunnollinen. Moisia poikia saa maalta. Ja Jussi itse pitää vaunut, joissa kuljettaa köyhempiä herroja, jotka tahtovat näyttää keikareilta. Ja kun iltasin tulen kotia, on Hannalla lämpimiä perunoita ja ehkäpä vähän "kylmästä tultuakin" pistovasta. Ah, Hanna, se tulee maistamaan. Täällä ovat kyllä ruuat ja juomat hyvät, vielä paremmatkin kuin mitä meillä tulee olemaan; mutta toista on toki pistää jalkansa oman pöydän alle. Täällä täytyy käydä ja juosta ihan kuin herran mieli tekee; melkein on kuin krapu kattilassa.

HANNA. Min, Juho. Kumpahan oltais niin pitkällä! Piikaparan oloa ei myöskään kukaan kadehdi. Sillä piika on aina piika. Juosta saa hän aamusta iltaan, kuulla kiukkuista puhetta ja nähdä nurjia kasvoja, jos ei kaikki käy niinkuin herran sisaren, tuon muka armollisen fröökynän mieli on.

JUHO. No, no, Hannaseni, älä ole milläsikään. Jos tänä talvena satelisi juomarahoja vähän runsaammalta, niin olemme jo hiukan edempänä. Kolmen, neljän vuoden päästä voimme aloittaa, vaikkapa aluksi yhdelläkin hevosella vaan. "Alku aina hankala, loppu työn kaunistaa", sanoo sananlasku. Ja kun sitte muistelemme kuinka vaivaloista meillä ensi-aluksi oli, niin sitä hupaisempi sitte, kun kaikkea kyllin on.

HANNA. Koska noin puhut, kuulen sinua oikein mielelläni, Juho poikani!

JUHO. Todellakin? No, sitte annat myöskin muiskun, jonka olet mulle velkaa.

HANNA. Oikeastaan ei mun pitäisi —

JUHO. Pian, Hanna, ennenkun kukaan tulee!

HANNA. Jos tahdot luvata —

JUHO (ottaa häntä kädestä). Ah, Hannaseni, älä mutkistele niin kauan – meillä ei ole siihen aikaa, niinkuin muilla ihmisillä – , no, tänne huules! (aikoo häntä suudella.)

(Näyttämön takana soitetaan.)

HANNA (irtautuu Juhosta). Kuule, sinua soitetaan!

JUHO. Pian, pian, suukkonen! —

HANNA. Herra sinua soittaa; saat nuhteita, jos et heti mene!

JUHO. Mutta pikimmältämme – !

HANNA. Myöhästyit, myöhästyit – mene!

JUHO. No, mutta anna, anna!

HANNA. Toiste kun paremmin sopii! Joudu, joudu, Juho!

JUHO. Saakelin renkitoimet! Ei edes sen verran ole itsensä herra, että saisi rauhassa suudella tyttöään!

(Lujaa soittoa näyttämön takana.)

JUHO. Tuossa paikassa tulen!

(Poistuu peräovesta.)

HANNA (yksin). Ah, poikaseni, saat oppia aikanasi että ensiksi on vaimosi vuoro ja sitte kahvin. Ai'ot ruveta laulamaan toista virttä, kun kerta olet miehenäni; mutta luulenpa että minäkin osaan samaa nuottia, poikaseni.

(Menee takalle ja kaataa pannusta kahvia pieneen kahvipannuun, jonka asettaa kahvikantimelle ynnä kupin ja kerma-astian.)

## 2: nen kohta

Hanna. Alfons.

ALFONS (hennosti, murtaa teeskenteleväisesti hieman ruotsiksi). Hyvää huomenta, Hanna kulta!

HANNA (lyhyesti). Jumal' antakoon!

(Asettaa kahvikantimen pöydälle.)

ALFONS. Niin lyhyestikö Hanna tervehtää? Enkö saa mitään herttaisempaa tervehdystä?

HANNA. Minkätähden? Olihan tervehdykseni kohtelias kyllä.

ALFONS (juopi kahvia). Mutta mielisinpä toki vähän enemmän kuin kohteliaisuutta.

HANNA. Minkätähden sitä minulta odotatte?

ALFONS. No, no, Hanna. Nyt en ymmärrä sinua.

HANNA. Tiedätte varsin hyvin mitä tarkoitan.

ALFONS. En todellakaan tiedä – selitä mulle!

HANNA. Ettekö vetäisi samasta nuorasta herran kanssa, joka niin minua kiusaa?

ALFONS. Joka sinua kiusaa?

HANNA. Älkää olko olevinanne! Kukas tuopi mulle ehtimiseen, vaikka löytyy neitsyt talossa, herralta takkeja, kauluksia, mansetteja ja semmoisia, joihin mun täytyy välistä pistää nappi kiinni, välistä ommella ratkennut sauma?

ALFONS. Se on tosin synti, että niin kaunisten sormien täytyy neuloa, mutta mitä voin minä siihen?

(Tahtoo ottaa häntä kädestä.)

HANNA (lyöpi häntä kädelle). Pois käsi! Neulominen olisi kyllä paikallaan; mutta miksi minun aina täytyy itse viedä mitä olen ommellut herran tykö. Että hän kiusaa minua pyytämällä suudelmaa, että hän tahtoo minua syleillä ja että te, Alfons, sill'aikaa olette vahtina oven takana, se ei ole paikallansa, eikä ole oikein.

ALFONS. No, no, mutta suudelma kaikessa kunniassa —

HANNA. Se ei minua pahenna, mutta jos annan herran minua suudella, niin se ei olisi kunniallista.

ALFONS. Hohoi! Kuka nyt on niin tyhjänpäiväinen? Katsos, Hanna, kerranhan elämässä vaan olemme nuoret, ja täytyyhän nuoruuttansa nauttia. Kun on niin kaunis kuin sinä, niin täytyy kauneudestansa nauttia; kun tulee vanhaksi, niin on kyllä vielä aikaa käydä siveäksi ja tekopyhäksi.

HANNA. Hyi! ettekö häpeä puhua tuommoisia kunnialliselle tytölle.

ALFONS (lähestyy häntä). Todellakin, Hannaseni, se on oikeaa elämän viisautta. Anna semmoisten tyttöjen olla vastahakoisia, jotka eivät ole niin kauniita kuin sinä.

### 3: mas kohta

Edelliset, Rosamunda (ilmestyy salaa ja jää seisomaan perälle).

ALFONS (jatkaen). Ei löydy mitään suloisempaa kuin rakkaus; mihin säästät sitä, kunnes rakkauden aika on loppunut?

HANNA (ivalla). Olisinko siis todellakin kaunis?

ALFONS. Kuuleppas vaan – niinkuin et sitä tietäisi! Totta sanoakseni, olen mielissäni siitä että olet vastahakoinen herralle, sillä tahtoisinpa paljoa mieluisemmin itse kerran maistaa noita makeita huuliasi.

HANNA (kuten äsken). Hoo-o – todellakin?

ALFONS. Elämmehän samassa talossa; miksi emme siis olisi ystävät? Älä ole joutava nyt – ja todistukseksi ett'et ole mulle suutuksissa —

(Tahtoo häntä syleillä).

ROSAMUNDA (astuu väliin, murtaen teeskenteleväisesti ruotsia). Ahhaa, monsieur Alfons!

ALFONS (itseksään). Piru vie!

ROSAMUNDA (yhä enemmän vihastuen). Vai näin – vai näin minun selkäni takana eletään?

ALFONS. Mutta, Rosamunda, – ainoastaan pieni lystinteko.

ROSAMUNDA. Kaunis lystinteko! Minä olen jo puoli tuntia seisonut tuolla takana ja kuullut kaikki!

ALFONS. Mutta ethän toki luule mitään —

ROSAMUNDA. Minä näin kaikki! Sinä olet kavaltaja, – pettäjä!

(Soitetaan kaksi kertaa näyttämön ulkopuolella.)

ALFONS. Kuule, sinua soitetaan, Rosamunda!

ROSAMUNDA. Senkötähden olen hylännyt mitä loistavimmat apparansit ja pysynyt uskollisena sinulle, että tulisin palkituksi tuolla lailla? Sinä olet kiittämätön!

ALFONS. Mutta kuule toki!

ROSAMUNDA. Ooh, minä läpi katson sinut kokonansa. Mitä kahdessatoista vuodessa olen säästänyt kokoon – se sinua on houkuttanut, sentähden olet sinä kurtiseerannut minua, – rakkautta et ole koskaan ajatellut.

ALFONS. Rosamunda —

ROSAMUNDA. Minä läpi katson sinun plaanisi! Sinä tahdot minut naida, me panemme muka alkuun pienen galanterilafkan, jossa koko affääri makaa minun päälläni, ja sinä vietät laiskurin päiviä. Ehkä pitää minun vielä reqvireerata kauniita puotimamselleja sinulle suudeltaviksi, sill'aikaa kun minä saan hankkia leipää suuhusi.

ALFONS. No, mutta aivanhan olet sokea nyt pelkästä vihasta.

ROSAMUNDA (puhuu selvästi suomea; hirveän vihoissaan). Enkö ole oikeassa, sinä ryökäle mies, joka noin pirullisesti palkitset rakkauteni? —

(Soitetaan kaksi kertaa.)

ALFONS. Jo soitetaan taas.

ROSAMUNDA (selvällä suomella). Meidän välimme on loppunut, mutta sinä – tyttö-hetale – olet myöskin lopussa.

HANNA (joka tähän asti on hiljaa itsekseen nauranut, yht'äkkiä säikähtäen). Mutta mitä taidan minä —

ROSAMUNDA (murtaen taas tästä lähin ruotsiksi). Sun pitäisi hävetä tuommoisena kypsymätönnä tyttönä tuolla lailla houkutella tykösi miehiä!

HANNA. Minäkö häntä houkutellut?

ROSAMUNDA. Luuletko että sentähden, että olet minua pari vuotta nuorempi, olisit pulskempi? Hä? – Ooh, tuo lienee hyvin helppoa tuolla tavoin rakastella yhtä ja toista ja tehdä yhtä ja toista ja ottaa vastaan lahjoja herralta!

HANNA. Kuka semmoisia minusta puhuu?

ROSAMUNDA (kiehuen vihasta ja hyvin nopeaan). Minä, minä, minä. Minä tiedän kaikki! Herran kanssa sinä rakastelet, monsieur Alfonsia sinä houkuttelet luoksesi ja rehellistä Juhoasi sinä petät, – mutta se on loppuva. Armollinen fröökynä tulee saamaan tietää kaikki. Jos kohta hän onkin ainoastaan herran sisar, on hänellä kuitenkin valta talossa, sillä hänen veljensä on jättänyt hänelle koko huone-ekonomian ja on itse vaan omissa affääreissään. Ja armollinen fröökynä katsoo paljon siveyden ja siivouden päälle, ja tahdonpa nähdä, tuleeko hän kärsimään talossaan tyttöraiskaa, joka kaikkia miehiä eskometeeraa. Herre jstandes, jos herran morsian, fröökynä Noora, saisi semmoista tietää! Ei, talo on puhdistettava, ennenkuin hän ambarkeeraa – Ooh, minun sanani päälle panee armollinen fröökynä suuren painon, – saadaanpa nähdä, kuka täällä voiton pitää, sivistynyt kamarineitsyt vai semmoinen maalaisletukka kuin sinä. Minä laitan sinut pois talosta, luota siihen!

(Soitetaan kaksi kertaa.)

Jaa, jaa, ja' kommer – Muista minua vaan, sinä kana korpimetsistä, et viikkoakaan enää ole täällä! Oo rövoaar!

(Poistuu).

HANNA (itkien). Ilkeä – tuolla tavalla kohdella rehellistä tyttöä!

ALFONS. Ole huoleti, Hanna!

HANNA. Ja se on teidän syynne! Mitä ajattelee nyt fröökkinä minusta?

ALFONS. Rosamunda on vihainen kissa! Minä en enää piittaa hänestä! Kuules, Hanna, Juho ei kuitenkaan sovi sinulle – sinä olet fiini tyttö ja hän røyhkeä tallirenki! Heitä hänet hiiteen! Herra on luvannut minulle oivallisen paikan rautatielle, hänellä on mahtavia tuttavuuksia ja niin palkitaan uskolliset palvelijat. Ota nyt koetteeksi minä!

(Mieli häntä syleillä).

#### 4: jäs kohta

Edelliset. Juho (esiintyy salaa).

HANNA. Antakaa mun olla!

ALFONS. Pyyhi pois kyyneliesi. Kauniit silmäsi käyvät niin rumiksi, kun itket ne punaisiksi. Tule tänne, tyttöseni, ja ole ystävällinen taas.

HANNA. Minulla ei ole teidän kanssa mitään tekemistä!

ALFONS. No, suudelma sovinnoksi!

(Mieli häntä syleillä.)

HANNA. Minä huudan!

JUHO (sieppaa Alfonsia kauluksesta ja viskaa hänet ison matkan syrjään). Hohoi, lakeija! Mitä tahdot!

ALFONS. Kuka rohkenee – ah – Talli-Jussi – kuinka uskallat sinä? —

JUHO. Tyttö on minun, herra lakeija, tietäkää se, ja joka häntä liian lähelle tulee, hänen panen minä noin!

(Tekee pantomimin).

ALFONS. Mitä roistoväen uhkauksia!

JUHO. Roistoväen tai ei; varokaa te kuivettuneita koipianne!

ALFONS. Näkyy, että olet tottunut seurustelemaan hevosten kanssa.

JUHO. Parempi hevosten kanssa kuin teidän kaltaisten! Hevonen on hyvä, uskollinen eläin, mutta te olette kurja, vaivainen, mateleva silmänpalvelija, jolle nyrkkiniikin ovat vielä liian hyvät!

## **Конец ознакомительного фрагмента.**

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.